

1 Korin

Pol pepa asamoll bolo dumo Korin una awi

¹⁻² Na Pol. God nomane pai mal pille une na dje worika na Krai Jisas aposelye moro. Ye God kandjiye pillgi dji na una dumo Korin mor ge ne, una nono Iwa Kerman Jisas Krai pille pla ye, une pille yau to i una porapora dumo yemyem mor ge, Krai Jisas yeika ye yene unakiye kaima molo, djengimb ta namoro mal mor. Une nono Iwa Kerman molo, alla kambono para aike Iwa Kerman molo embe yendo. Yendo ge agane Sostenes na boll aike pepa bolo ye aunmoll.

³ Nono Nane God ne, nono Iwa Kerman Jisas Krai ye wopake pille aumbellka, ye ellne tukne arngan yenda moye.

Pol wopake we dje God awi

⁴ Ye Krai boll mor ge God ye wopake pille awi una mor. Une embe yei ge pille na ege ege wopake we dje God moro al aundo. ⁵ God ge ye wal porapora awi, ye yemor. Ye kandja paro mal dje, wal merke pille kane yenj. ⁶ God ye wal porapora awi ye ye mor al ge, nono kanmon, na Krai kandjiye dje ye awill ge kandja kaima pai. ⁷ Embe pai ge, nono Iwa Kerman Jisas Krai yem wonda dje pille kui yemor ge, God Murble wal wopake awi ye i pora dji, kune yei. ⁸ Nono Iwa Kerman Jisas Krai yene yewordaka ye aglo gi dje pamoye. Une yem wo kot djinda poke ge, ye wambo napanda, ye

kiwa moye. ⁹ God ye dje i pakna wori pille, ye une wariye Iwa Kerman Jisas Kraiss boll mor. Alla God kandja dji mal yendo pille, une kandja embe dji ge kaima panda, kot djinda poke ge, ye kiwa moye.

Pillgi dji una moi ge nomane djelldjell pai

¹⁰ Agana ambana kambono ye porapora mor ge, nono Iwa Kerman Jisas Kraiss kandjiye al na kandja dongall dje ye aundo. Ye nonga dje, djelldjell molo yenj ge kerne. Ye kandja taimane dje, nomane taimane panda moye. ¹¹ Agana ambana kambono, ye nonga dje embe yenj ge, ana Kloe epilye kambono kane wo na dje awi pill. ¹² Na kandja embe djindo ge, ye una mor al una pende kandja embe djinj, no Pol wombaye mormon we djinjka, pende no Apolos wombaye mormon we djinjka, pende no Pita wombaye mormon we djinjka, pende no Kraiss wombaye mormon we djinjka embe yenj. ¹³ Ba alla Kraiss nono tokall to i djelldjell naworbon, man. Mo, Pol iko pera al ye pille nil tomaka pai mo? Mo, ye nu pai ge, ye na kandjina al pille pai mo? Ge man! ¹⁴ Na ye mor al una merke nu pagle nawill ge, na wopake we dje God aundo. Iwa soka Krispus ne, Gaius mopill ge na nu pagle awill, una ta man. ¹⁵ Embe yell ge, una kandja dje, no nu papin ge Pol kandjiye al pille nu papin we djine ge, ale panda. ¹⁶ Alla ta yell ge, iwa Stepanas yene game wombaye boll na nu pagle awill eri. Ba alla, una ta na nu pagle awill mo nawill ge, na napro. ¹⁷ Kraiss na dje wori woll ge, une na po una nu pagle auno dje pille dje wori nawoll. Yene kandjiyebe wopake po una dje auno dje pille dje wori woll. Na kandjabe wopake ye

boll djino ge makimb una nomane kerman paraka kandja wopake wopake djinj mal ge na nadjindo. Na kandja embe djill dal, Krais iko pera al goi ge una wal kiwa mal embe piye.

Krais moro ge God yembe dongall pai mal embe moro

¹⁸ Nono Krais iko pera al goi we dje kandja embe djinmon ge, una er take dje po mor ge embe dje kaninj, ye dall kandja djinj dje kaninj. Ba alla, God nono i yem dji mormon ge, nono embe dje kanmon, kandja paro ge God yembe pai mal embe paro we dje kanmon. ¹⁹ Kandja Baibel al bolo wori paro ge embe djindo,

Nomane momo paro una kandja djinj ge na to worno. Alla, nomane kerman pai una kandja djinj ge, na para to kal woro kerno we dji *(Aisaia 29.14)*

²⁰ God kandja embe dji pille, ga kandja djinj ge dall kandja kaima paro dje kanmon. Nomane momo paro una ge djine kune nayenda. Mosis loye dje dje yenj una mor ge djine kune nayenda. Una kerman kandja dongall djine ge kune nayenda mal paro. ²¹ God yene nomane wopake paro ge embe dje kando, makimb una nomane kerman paro ge, ga na kane kune yene naparo dje kando. Kambono une moro al wone naparo dje kando. Une kondwe djell ta to embe dji, na kandjina ge makimb una dall kandja paro dje kanne ba alla, na yenaka, una yemolo dall kandja ge pillgi dji dal, na wopille i yem worno we dji. ²² Ge Juda una kandja embe djinj, ye kandja embe djinj ba alla

ye wal dongall ta aike nayeɪ dal, ye kandja djinj ge kandja kende djinj dje pupon we djinj. Alla Grik una kandja embe djinj, makimb una kandja djinj ge ta mal djinj, ye kandja djinj ge dall kandja djinj we djinj. ²³ Ge pille, Krai iko pera al togoi we djinmon ge Juda una pille ke pir. Alla, Grik una ge kandja dall kandja djinj dje kaninj. ²⁴⁻²⁵ Ba God kandjiye ge, dall kandja paro we djinj ge, kune nayendo. God dall kandja djindo we djinj ge yembe yemolo, makimb una kandja djinj ge kamblo aundo. Alla God yembe dongall naparo we djinj ge kune nayendo. God yembe napai we djinj ge yembe yemolo makimb una yembene paro ge kamblo aundo. Kambono kandja embe djinj ba alla, God nono dje i una mormon ge, nono Juda una ne, Grik una mormon ge, Krai yeika God yembe dongall paro ge nono boll paro. Alla Krai yeika, God Murble nono boll moro.

²⁶ Agana ambana kambono, ye kaninj. God ye dje i kune, makimb una embe dje kani, ye moi al nomane kerman pai una ta namor dje kani. Ye merke moi ge yembene napai dje kani. Ye iwa duliye moi ge kandjine napai dje kani. ²⁷ Ba, God dje indo una mor ge, makimb una kane embe djinj, ge una dall mor. Ge una yembene napai una mor we djinj. Ba alla God dje indo una ge, una nomane kerman pai una kane ngandjill goye dje pille dje indo. Alla, yembene paro una kane ngandjill goye dje, dje indo. ²⁸ God dje indo una mor ge, makimb una ke kaninj. Makimb una kerman ne, ngambalne pai una mor ge, God amblo kal worno dje pille una kurull tom mor ge dje indo. ²⁹ God embe yendo pille, nono kuruwo kama porapora

mormon ge, une nale al nono kandjine amblo pla worbon ge kune nayendo. ³⁰ God embe yei al ge, ye Krai Jisas boll aike mor. Krai kogo yei al ge God nomane kerman pai ge nono boll paro, nono God nale al kiwa molo, Krai unakiye kaima molo, God nono top to i yem wori mormon. ³¹ God embe yei ge pille, ye Baibel kandja djindo mal yene. Baibel kandja embe djindo,

Ye yenekne kandjine amblo pla naworne, man.
Iwa Kerman kogo yendo ge pille ye une
kandjiye amblo pla worne (*Jeremaia 9.24*)

2

*Una nomane momo panda mal pillgi nadjimbon,
God yembe paro ge pillgi djimbon*

¹ Agana ambana kambono, na ye moi al asa woll poke ge, na nomana momo napai, una nomane kerman pai una kandja djinj mal ge na nadjill. Na God kandjiye pai mal djino dje yell. ² Na embe yell ge, na ye boll kandja merke dje auno dje nayell man, Jisas Krai una ipo iko pera al togoi mal kandja ge, djino dje yell, kandja ta man. ³ Na ye boll moll poke ge, na yembena napai. Na purpur dje, kand golo moll. ⁴ Na kandja djill ge ne, kandja mambine dje awill ge, una kerman kandja wopake wopake djinj mal ge na nadjill. Na kandja dongall dje molo nanam kandja djindo mal pille pla yene dje na nayell, man. Na kandja dje ye awill ge, God Murble yembe ye, i pene worika ye kandja kaima dje kani. ⁵ Ye Jisas boll pillgi djine dje yell ge, na nomana momo pai pille ye pillgi

djine dje nayell, man. God yembe yendaka ye Jisas boll pillgi djine dje yell.

God Murble awika nono nomane wopake pai mormon

⁶ Una God pille aglo gi djinj una mor al ge, nono kandja wopake dje aunmon pir. Makimb al kandja wopake paro ge dje naunmon, man. Makimb una kerman molo er take dje po mor ge, kambono kandja djinj mal nono kandja ge dje naunmon, man. ⁷ Nono God Nomane du dje kandja seke pai ge dje una aunmon. Asa kandja ge una dji napi. Ge kamasa kupill makimb napai poke ge God yene dji pille, nono kupill al po une boll wopake ta mal mopon kandja ge pai. ⁸ Makimb una kerman ipon mor ge kandja ge napi. Kambono kandja ge pillmaka, kupill al Iwa Kerman moro ge, ipo iko pera al nil tonagolmaka. ⁹ Kambono embe yei ba alla, Baibel bolo wori pai ge embe djindo,

God wal amblokun yewori yei wal ge, wopake ta mal yei, una nomane al napi, una nalene al nakani, una dji napi. Ba une wopake kaninj una mor ge ine dje yewori yero (*Aisaia 64.4*)

¹⁰ Kandja embe pai ge seke pai. Ba God Murble wo i pene wori kanmon. Alla, God Murble wal porapora kando. God yene elle tukiye seke paro mal ge, God Murble aike kando. ¹¹ Una taimanta moya ge, yene nomane panda mal ge una ne mal kanda? Ge yene nomane taimane ge kanda. Paro mal embe, God nomane paro mal ge, una ne mal

kanda? Ge yene Murble kando. ¹² Nono makimb nomane pai ge naipin, nono God Murble ge ipin. Yene Murble nono boll moraka nono God wal wopake awi ge pille kane yembon. ¹³ No kandja embe dje ye aunmon ge, makimb al nomane ker-man paro dje, dje ye naunmon, man. God Murble no boll moro ge yene beke awi kandja ge, no ye dje aunmon. Alla God Murble kandjiye djindo kandja ge, no God Murble awi mor una ge dje aunmon.

¹⁴ Ba iwa ta God Murble namoya ge, God Murble kandja djinda mal iwa ge napiya. Une embe dje kando, God kandjiye paro ge dall kandja paro dje kando, pille inda naparo. God kandjiye pille inj una mor ge God Murble ga boll moro ba, iwa ge God Murble boll namoya ge, une pille inda naparo. ¹⁵ God Murble boll moya una ge wal porapora pille kune yene. Ba alla, una orko moye ge yemolo God Murble moya una ge pille kull woro piye. ¹⁶ Baibel kandja embe dje bolo wori pai,

God nomane paro mal ge una ne mal kanda? God ni singare embe yemben we dje una kandja embe djine ge, una ne mal djinda? Ge kune nayenda *(Aisaia 40.13)*

Ba Kraiss nomane paro mal nono boll paro.

3

Pol ne, Apolos Kraiss nukogoye una soka

¹ Agana ambana kambono, na ye boll moll kune, na kandja dje una God Murble boll moye una dje auno mal ge, na ye dje nawill, man. Ye Kraiss boll

yake pla napi. Ye makimb nomane pai. Womba kembis mal embe moi. Alla, womba kandja pille ine mal ge na kandja embe dje ye awill. ² Na ye am awill, kwa dongall auno mal pai ba ye nane kune nayei. Alla ipon ye kwa dongall nane kune nayendo. ³ Ye makimb nomane asa pai ge pamoro. Ye mor al ge, age ta yemolo age ta ke kane aundaka, ye kunda nonga embe yenj ge, ye makimb nomane paro, makimb una singare yenj mal ye embe yenj. ⁴ Ge una ta kandja embe djindo, na Pol wombaye moro we djindaka, ta na Apolos wombaye moro we djindo ge, ye makimb una kandja djinj mal embe djinj. ⁵ Apolos ge una ne mal? Alla Pol ge una ne mal? Ge man, no nukogo una mormoll. No soka kandja djipill al ye pillgi dji ba, Iwa Kerman no kogo awi mal yepill, kogo ta man. ⁶ Na wal umbiye iwo yalka, Apolos wo nu boi ba, God yeika, wal bolo er pla pi. ⁷ Embe mal ge, una wal umbiye yaya una mo nu boya una ge, yenekne kandjine naparo. Ba God wal yewori bolo er pla punda una moro ge, yene kandjiye taimane ge kerman paro. ⁸ Una wal umbiye yaya una ne, nu boya una ge, soka kogo taimane yenmell. Alla soka yenekne kogo yembell mal ge, God top aunda. ⁹ No soka God kogoye taimane yenmoll, ba ye mor ge, ye God numbiye ne, mauye mal embe mor. Nonekene maune man.

¹⁰ God na wopake pille awi al ge, na numb takdo una wopake mal moro. Na asamoll ku dongall bolo pill. Alla are una wo numb takbon dje yenj. Ba yenj ge kanpol tane mal paro. ¹¹ Ku dongall iwo boll ge Jisas Kraiss mal embe boll. Una wo

numb takne ba, ku gun ta iwo boye ge kune nayendo. ¹² Una wo numb takne panda, gol iwo takne mo, silpa iwo takne mo, ku talang yendo ku iwo takne mo, iko iwo takne mo, angin iwo takne mo, kull iwo takne ¹³ ba are God kot ye aunda poke, una numb takne mal kane kune yembon. Kogo wopake yene mo ke mal yene, una porapora kogone ye wanne mal God kogone ge wamo gale kanda. ¹⁴ Gayaka, kogo ge do sege naye dal, God una ge top aunda. ¹⁵ Ba alla kogo yene ge do sege yei dal, una kogo porapora yene kogo ge, er take dje punda. Una ge er take dje napine, God i yem worda, ba una wamo al moyeke i yem wori mal ga embe moye. ¹⁶ God yene numbiye yero ge ye mor. Alla God Murble ye boll moro. Ye nakaninj mo? ¹⁷ Una ta God yene numbiye to ke ye awi dal, God une to ke yenda. God numbiye ge yene wal kaima yero pille God une to ke yenda. Alla ye mor ge, ye God numbiye kaima mor.

Una kandjine amblo pla naworbon

¹⁸ Ni nenem kandja kende dje naimben. Ye moye al una ta makimb wal pille kane ye embe dje piya, na nomana kerman paro we dje embe pi dal, une nomane kerman napanda. Une nomane kerman ino dje piya ge une God boll nomane kerman panda. Makimb al une iwa dall mal embe moya. ¹⁹ Makimb una nomane kerman paro mal ge, God kando, wal dall mal embe paro dje kando. Baibel kandja embe djindo,

Una nomane kerman pandaka, tagemage yene
ba tagemage yene al ge God to yem woro

aunda we dji

(Jop 5.13)

²⁰ Baibel kandja ta ge alla djindo,

God kando, makimb una nomane kerman panda-
daka po kogo yene, ba kiwa yene, megiye
natonda we dji *(Buk Song 94.11)*

²¹ Baibel kandja embe dji pille, ye no kandjine amblo pla naworne! Wal porapora paro ge ye boll paro. ²² Ge Pol, Apolos, Pita, dumo makimb ne, ye gun mor mal ne, are goye ne, wal ipon paro ne, wal are panda ge, wal porapora ge ye boll paro. ²³ Alla ye Kraiss boll mor, pi Kraiss ge une God boll moro.

4

Kraiss aposelye kambono

¹ Embe mal ge, ye embe dje kanne. No Apolos boll, Kraiss kogo pak tonmoll una mormoll dje kanne. God kandjiye seke paro mal ge, une no awika, no kantau wopake ye, una mor al dje aunmoll dje ye embe kanne. ² Una wal kantau yene ge, kantau wopake yene mal. ³ Alla ye na wal kantau wopake nayendo dje kanne mo, mo una ta na wal kantau wopake nayendo dje kanne ge, na pille we nayendo. Na nanam kogo yendo mal ge na omuk natondo. ⁴ Na nanam wambo naparo dje kando, ba na wambo paro mo naparo ge Iwa Kerman yene djinda.

⁵ Embe mal ge, ipon una kogo wopake yenj mo ke yenj ge, ye nadjine. Are Iwa Kerman er yem wonda poka, wal seke dongall paro ge une dje pene woro, nonekene kogo embe yepin we dje

pupin mal ge une dje pene worda. Kune ge, nono kogo ke mo wopake yembon mal ge, yene djinda. Ge ke, ge wopake we dje yene dje aunda.

⁶ Agana ambana kambono, na ipon ye pille kandja su ye dje aundo ge nanam ne, Apolos pille dje ye aundo. Ye no soka pille Baibel kandja djindo mal embe yene, kandja gun ta dje pakna woro djine dje pille no djinmon. Iwa ta kandjiye amblo pla woro, ta amblo kal woro embe nayene. ⁷ Una ne mal dji, ni iwa kerman moren, una ta tom moro ne? Ni wal porapora paro ge God awi paro. Ni nenem kandjin amblo pla woro, na kogo embe yell we djinden ge kune nayendo, God awi al ni kogo yenden.

⁸ Nono wal porapora ipin pora dji we dje ye embe kaninj. Ye wal wopake i pagle, ye wopake mor dje kaninj. No ye boll aike king mal embe mopon ba, ye yenekne king mopin pora djindo dje pir. Ye king kaima moi dal, na wo piyo. Wo piyo ge, ye embe moi dal, no ye boll aike king mopon. ⁹ No ye boll aike king mopon ba na embe dje kando. God no aposel i are kaima wori mormon. Kot dji pora dji, una no togoye mal mormon. Togoye al ge una dumo yemyem moye ge wo kanne. Tau agelo boll aike kanneke, no embe mopon. ¹⁰ No Kraais kandjiye al, una dall mal embe mormon ba ye nomane kerman paraka mor! No yembene naparo ba ye yembene dongall paro! Ye kandjine kerman paro ba no kandjine naparo! ¹¹ Asa ne, ipon yero ge, no koll tondaka, nubkane asip tondaka, konkunom gole wormonaka, una wo no tonjka, no numbine nayeraka, mormon. ¹² No aglene al kogo yembe yenmon. Una wo no kandja

ke dje aumaka, God ye wopake ye aunda we dje yem woro aupin. Una no ye ke ye aumaka, no kiye dje molo kandja dje yem naworpin. ¹³ Una no kandjine ambir ge, no kandja wopake dje yem wormon. Makimb una wal ta kankere, pup to seke worinj mal ge, no embe mormon. Asa mopin ipon mormon ge wal ke embe mal mormon.

¹⁴ Na kandja ipon manda dje ye aundo ge, ye ngandjill goye dje na nadjindo. Ye na wombana mor pille, ye singare pai mal yene dje, na kandja dje ye aundo. ¹⁵ Una 10,000 ye Krai kandjiye dje aune ba, ye nane merke namor, na taimane moro. Na ye Krai Jisas kandjiyebe wopake dje ye awill al ge, na ye nane moro. ¹⁶ Embe mal ge, na singare yendo mal, ye karkar yene.

¹⁷ Ye karkar yene dje pille, na Timoti dje ye mor al worno. Iwa Kerman kandjiye al Timoti ge na wombana, na wopake kando iwa. Iwa Kerman kogoye paro al ge, une kogo wopake yendo. Pillgi djinj una mor al, na Krai Jisas kandjiye dje una aundo mal, Timoti ye mor al wo kandja ge dje awo, ye nomane to mage aunda.

¹⁸ Na ye mor al nawono dje pir ge, ye una pende kandja napi mal embe waninj. ¹⁹ Ba Iwa Kerman kapla we dji dal, na ye mor al ola dje wono. Woll dal, na kanno, una kandja napi una mor ge kandja kiwa djine mo, kandja God yembe dongall boll kandja djine dje na embe kanno. ²⁰ God dumoye wopake kantau yendo ge, kandja kiwa boll kantau nayendo. Une yembe dongall boll kantau yendo pille, ga kandja djine mal kanno. ²¹ Ye namba mal piye? Na ye boll wono ge, singare namba mal ye

wono? Na kapill ullngub iwo ye tano mo? Mo, na wo ye wopake kane, kiye dje moyo mo? Ye namba we dje pir?

5

Dumo Korin iwana pende djingdjang yei

¹ Una dji pill, ye mor al ge iwana djingdjang ta mal yenj we dji. Iwana orko molo djingdjang nayenj mal embe ye yenj we dji. Iwa ta yene ne game i wando we dji. ² Dji ba ye iwana kerman mormon dje pir mo? Ye embe nayene. Ye nomane to, kimb kallngane yene. Iwa djingdjang yendo ge, ye to orko worneke, une ye boll namoya! ³ Na ye boll namoro na ellke moro ba, nanam nomana ye boll aike moro. Iwa djingdjang singare embe yendo ge, na omuk tondo. Na ye boll aike moll mal djill pora djindo. ⁴ Are ye Iwa Kerman Jisas kandjiye al makai to moye. Nanam nomana ye boll moyaka, nono Iwa Kerman Jisas yembe dongall nono boll pandaka, ⁵ ye iwa ge i Satan agle al worneke, une gakle wo ke punda. Ye embe yei dal, Iwa Kerman er yem wonda poke, une wo iwa ge nomane pakna i yem woro natonda.

⁶ Nono iwana kerman mormon we dje ye kandja embe djinj ge, ye kandja wopake nadinj. Pir mo? Yis kembis ta pakna worbonka, plawa boll yake er kerman punda. ⁷ Ye yis gole i seke worne. I seke wori dal, ye yis napanda, ye bret kiwa mal embe moye. Alla ye bret kiwa moi pora dji. Pasopa we dji yero ge, una kogsipsip to gale opa awinj mal ge, una nonekene kogne sipsip Kraiss ge togolo opa mal embe awi pille ye kiwa mor.

⁸ Embe yei pille, ege Pasopa we dji yero ge, nono nambon ba, yis gole boll nanambon. Yis gole me ge una ke kane awo, singare ke yene, singare ge man. Nono bret kiwa nambon, yis napanda. Ge nono kumbene kuruwo yendaka, kandja kaima dje embe yembon.

⁹ Asa, na ye moi al pepa bolo embe djill, iwana djingdjang yenj ge, ye kambono boll nawanne we djill. ¹⁰ Ba orko iwana djingdjang yenj dje pille na nadjill. Orko una wal kerman i nambon dje pille, tagemage ye, una wal ngundjo i, god kende lotu ye awo embe yenj dje pille, na nadjill. Ye orko una boll namoye ge, ye dumo makimb ge kere po er pine mal. ¹¹ Na kandja ge nadjill. Na kandja djill ge embe djill. Pillgi dji iwana po djingdjang embe yene ge, ye kambono boll nawanne dje pille djill. Pillgi dji iwana po djingdjang ke ye, wal merke i nambon dje pille, god kende lotu ye awo, una kandjine amblo, nu merke no, tagemage ye una wal ngundjo i embe yene ge, ye ga boll kwa aike nanane.

¹² Una orko molo singare ke yene ge, na djino kune nayendo. Ba alla ye pillgi djinj una singare ke yene ge, ye yenekne djine kune yendo. ¹³ Una orko molo singare ke yenj ge, God omuk tonda. Ba Baibel kandja bolo wori pai ge embe djindo,

Ye mor al una singare ke ta yene ge, ye to orko
woro kerne we dji *(Lo 13.5)*

6

*Pillgi djinj una moye kandja ta panda ge,
yenekne djine, orko una boll nadjine*

¹ Ye mor al ge, una ta yemolo age boll kandja ta pandaka, soka po orko una boll kot djimbell kune kaima nayendo, ye kand nagor mo? Soka pillgi dji una moye al po kandja djimbell mal paro. ² Ye nakaninj mo? Are nono God unakiye mormon ge, makimb una singare ke yene mal, omuk tambon. Kaima yembon pille, ye pillgi una mor al una ta age boll kandja ta panda ge, ye yenekne djine kune nayendo mo? ³ Tau agelo singare yene mal nono okum tambon. Ye nakaninj mo? Nono kaima yembon pille, makimb al kandja panda mal, ye djine kune yenda mal paro. ⁴ Embe mal ge, ye pillgi djinj una mor al orko una kandjine ta naparo ba ye yenekne kandja ta pandaka, ye ipo una orko boll kot djine ge kune nayendo. ⁵ Na kandja embe djindo ge, ye ngandjill goye dje pille djindo. Pillgi djipill una soka yenekne kandja ta panda ba, ye mor al, una ta nomane wopake pandaka, wo kot piya naparo mo? ⁶ Una ta moya moro ba, ye embe nayenj. Orko una nalene al, pillgi dji una ta yemolo age kot ye aundo.

⁷ Pillgi dji una ta yemolo age ta kot ye aunda ge, embe kanbon, ye kulngamb yagi pora dji dje kanbon. Embe nayene. Una ta ye ke ye awi dal, ye kandja nadjine. Una ta wo ye wal ngundjo i nane ge, ye kankerne. ⁸ Ba ye singare embe nayenj, ye embe yenj. Una mor al ye singare ke ye awo, kambono wal yero ge, ye po ngundjo i no, embe yenj. Ba ga mor ge ye agane ambane mor!

⁹ Ye nakaninj mo? God dumoye wopake kantau yendo al ge, singare ke yenj una er pakna napine. Ye yenekne kandjine kende dje naine. Iwana gaklene wulle pille pla ye waninj una ne, god kende

lotu ye awinj una ne, iwana djingdjang ke yenj una ne, kondwe ana yenj mal embe iwa po iwa ta boll embe yenj una ne, iwana djingdjang yenj mal, iwa yenekne kabsinga yenj una ne, ¹⁰ kunumb nonj una ne, una wal merke i nambon dje pille yenj una ne, nu nonj una ne, una kandjine ambir una ne, una kandja kende dje wo wal ngundjo i nonj una, ga porapora mor ge, God dumoye wopake kantau yendo al, er pakna napine. ¹¹ Ga singare ke yei mal, ye una pende asa singare ke embe yei. Ba, Iwa Kerman Jisas Krai kandjiye al, God Murble yembe yei al ge, God ye was ye awika, ye une unakiye kaima moi. God nale al ye wambo naparo, ye kiwa mor.

¹² Una pende embe djinj, no singare porapora yembon ge mapill naparo, we djinj. Ba na kandja embe djindo, ye singare pende yene al ge ye wopake namoye. Na singare porapora yeno, kune yenda we djino. Ba na djino al ge, wal ke na kantau ye i menameto woro djinda. ¹³ Una pende embe djinj, kwamokna ge kumbene wal, alla kumbene ge kwamokna wal we djinj ba ege are ta yendaka, God kwamokna ne, nonekene gaklene soka aike to pora djinda. Alla, nono gaklene ge iwana djingdjang gaklene napanda. Nono God boll aike mopon gaklene panda. Alla God ge, une nono gaklene al moya. ¹⁴ God yene yembe dongall pai al, Iwa Kerman golo pai ge, i pla woro awi. Alla une nono i pla worda eri. ¹⁵ Krai gakle pakna paro ge nono kerker dje mormon dje ye nakaninj mo? Krai gakle kerker paro ge, na ipo kondwe ana boll moyo mo? Ge man! ¹⁶ Una ta po kondwe ana boll moya ge, soka gaklene taimane panda dje

ye nakaninj mo? Baibel kandja embe djindo,

Iwana soka gaklene taimane panda we dji (*Stat 2.24*)

¹⁷ Ba alla una ta Iwa Kerman boll moya ge, une Iwa Kerman nomane boll aike moya.

¹⁸ Iwana djingdjang yenj mal ge, ye seke pine! Singare ke porapora yero ge, una yenekne gaklene al beto yenj. Ba alla iwana djingdjang yenj ge, yenekne gaklene al singare ke yenj. ¹⁹ Ye gaklene al ge, God Murble numbiye mal embe yero. God ye awika yene Murble ye boll moro mal, ye nakaninj mo? Ye gaklene ge, ye yenekne wal, man. ²⁰ God ye i yem wori ge, une top kermanke awo, ye i yem wori. Embe mal ge, ye gaklene al singare yene ge, ye God kandjiye kerman panda dje singare embe yene.

7

Iwana soka bolo i, ami dje mopell mal

¹ Asa ye pepa bolo na awi mal ge, na ipon kandja dje yem wordo. Iwa ta ana nainda ge, une wopake moya. ² Ba iwana djingdjang merke yenj ge pille, iwa yene ana taimane inda. Alla ana er iwa taimane punda. ³ Iwa ge yene game boll iwana yenj mal yenda, man we nadjinda. Alla game ge yene woge boll embe yenda, man we nadjinda. ⁴ Game yene gacle kantau nayendo, woge kantau yendo. Alla, woge yene gacle kantau nayendo, game kantau yendo. ⁵ Iwana soka bolo imbell ge, woge gacle i game naunda ge, kune nayendo. Alla, game yene gacle i woge naunda ge, kune nayendo.

Djelldjell namopell. Ba alla soka ege pende kamang yemboll dje pupill dal, soka djelldjell mopell kune yenda. Soka nomane taimane pandaka, ege pende djelldjell molo kamang yembell. Are soka erwo taimane bell, ge kune yenda. Man panda, soka yenekne gaklene kantau nayeneke, Satan wo kamalne tondaka, kulngamb yagbell. ⁶ Na kandja embe djindo ge, kandja kindine dongall ta dje ye naundo. Na ye wopake moye dje pille djindo. ⁷ Na taimane moro mal, una porapora embe moye dje na nomana embe paro. Ba alla God una mor al yenekne wal gorwulle kayekaye kiwa aundo. Ta ge yene wal djell ta indaka, ta ge yene wal djell ta indaka, embe mal inj.

⁸ Iwana bolo nainj ge ne, ana kangill mor ge, na kandja embe dje aundo. Na kiwa moro mal embe, ga bolo naine ge wopake moye. ⁹ Ba alla yenekne gaklene kantau yembon dje yene man pandaka, ga bolo ine mal. Ga po una boll djingdjang yembon dje pille we yene ge, kune nayenda. ¹⁰ Iwana bolo inj una mor al, na kandja dongall embe dje ye aundo. Ba na nadjindo, Iwa Kerman dje ye aundo. Game yene woge nakerda. ¹¹ Ba alla game woge kerid dal, game kiwa molo panda er iwa gun napunda. Mo, man panda, yene woge moya al alla er yem punda. Alla ana wogane mor ge, ga yenekne gamane nakerne.

¹² Ye una pende mor al, na kandja dje aundo ge, nanam djindo, God ta dje naundo. Agane pillgi dji iwa ta moyaka, yene game pillgi nadjinda ba alla, agane boll molo pano dje pi dal, agane ana ge nakerda. ¹³ Alla ambane pillgi pai ana ta moyaka, yene woge pillgi nadjinda ba alla, woge

ge, game boll molo pano dje pi dal, ambane ge woge nakerda. ¹⁴ Ge embe mal paro, woge pillgi nadjinda ba game pillgi djinda al ge, soka God nale al wopake mal mopell, ale napanda. Alla game pillgi nadjinda ba woge pillgi djinda al ge, soka God nale al wopake mal mopell, ale napanda. Man pandaka, yenekne wombane God nale al wopake namoye, ba nanemane pillgi djine al ge, wombane God nale al wopake mal moye.

¹⁵ Embe mal yene ba alla, woge ta pillgi nadjin dal, une game kere er punda ge, kane worbon er punda. Alla, game ta pillgi nadjin dal, une woge kere er punda ge, kane worbon er punda. Ni pillgi djinden una mopen ge, ni kaye naparen, iwana bolo imboll dje kandja djipill mal ge, ni boll napanda. Ba God nono una boll arngan yenda mopen dje kandja dje wori pai. ¹⁶ Ana ni moren ge, ni ipon yemben al God ni wogan i yem worda mo naworda ge, ni nakanden. Mo, ni iwa moren ge, ni ipon yemben al God ni gaman i yem worda mo naworda ge, ni nakanden.

Una gaklene kelip toi mo natoj ge embe molo pane

¹⁷ Asa God ni pille yau toi won kune ge, ni asa mon mal embe molo pamben. Una pillgi djinj una dumo yemyem makai to mor al ge, na kandja embe dje awo wando. ¹⁸ Iwa ta gakle kelip toi moyaka God une yau tonda. Tonda poke une moya mal embe molo panda. Asa une gakle kelip toi mal ge molo panda, amblo kun yeno dje nayenda. Iwa ta gakle kelip natoj moyaka God une yau tonda. Tonda poke ge une moya mal embe molo panda.

Une po una yene gakle kelip tane dje nayenda. ¹⁹ Una gaklene kelip tonj natonj ge wal kerman, man. God lo dje nono aundo mal karkar yembon ge, wal kerman paro. ²⁰ Asa God ni pille yau toi poke ge, ni asa mon mal embe molo pamben. ²¹ Asa God ni pille yau toi poke ge, ni nukogo una mon mo? Ni ke napupen. Ba alla kondwe ta yendaka, ni kiwa mopen ge, ni kondwe ge al ben. ²² Asa una ta nukogo una ta moi, ba alla God une pille yau tondaka, une God boll kiwa moya, God nale al une nukogo alla nayenda. Yendo mal embe ge, asa una ta kiwa moya, ba alla God une pille yau tondaka, une God nuye kogoye una mal embe moya. ²³ God top kerman awi al ye kiwa moi. Ge pille, ye una nune kogone alla nayene. ²⁴ Embe mal ge, asa God ye pille yau toi poke ge, ni asa mon mal embe molo pamben.

Iwana bolo nainj una moi al, Pol kandja dje aundo

²⁵ Ambo mor al ge, na kandja dongall ta naparo. Ba Iwa Kerman na wandill golo awi al ge, una na kandja kaima dje aundo una moro dje kaninj pille, na nanam nomana paro mal dje auno. ²⁶ Ege ipon yero ge, una imb kerman kake mor pille, ye iwana bolo i mo, nai ge, ye ipon mor mal embe molo pane. ²⁷ Ye iwana bolo i dal, ye wogane mo gamane nakerne. Ye iwana bolo nai dal, ye bolo imbon dje nayene. ²⁸ Ba alla, are ye bolo i dal, ye ale napanda. Mo, ambo ta er iwa pi dal, ge ale napanda. Ba na man djindo ge, ye wopake moye dje pille djindo. Ege ipon yero ge, iwana bolo inj ge, imb merke kakne paro.

²⁹ Na kandja ipon djindo ge, me embe paro. Ipon ege yero ge, ola dje pora djinda yendo. Ye gamane moi dal, ye gamane namoi una mal embe ye wanmoye. ³⁰ Una kimb kallngane yene ge, naye i una mal embe ye wanmoye. Una wopiye ge, wo napi una mal embe wanmoye. Una wal top to ine mal ge, wal i nanoi una mal embe wanmoye. ³¹ Una wal makimb wal i no wanmoye ge, wal ge pille pla naye i una mal embe yemoye. Una singare embe yene ge, dumo makimb ipon yero ge pora djinda yendo pille, ga singare embe yene mal.

³² Ye makimb al wanmor al ge, ye nomane natane, ye kiwa moye dje pille na djindo. Iwa ta ana nainda ge, une Iwa Kerman yendo mal pille pla yenda, une Iwa Kerman nomane paro mal yeno dje pille moya. ³³⁻³⁴ Ba alla iwa ana inda ge, yene nomane soka panda. Wal makimb wal pille aune, yene game wopake piya mal embe yeno dje pille moya. Ana er iwa napine ge ne, ambo kambono moye ge, ga Iwa Kerman yendo mal pille aune. Yenekne nomane gaklene i Iwa Kerman aumbon dje piye, Iwa Kerman kogoye embe yembon dje yene. Ba alla, ana er iwa pine ana moye ge, wal makimb wal pille pla yene. Ga yenekne wogane wopake piye mal embe yembon dje yene. ³⁵ Na kandja embe dje aundo ge, ye kaye worno dje nayendo. Ye ami dje wopake moye dje pille djindo. Ye singare du dje yeneke, ye nomane taimane pandaka, Iwa Kerman kogo taimane yene dje na djindo.

³⁶ War ambo bolo imbell we djineke, ambo molo kapak toi mal pandaka, war ambo ge pille na singare kune nayeno paro dje kandaka, bolo imbell

mal pandaka, une yeno dje pro mal yenda, soka bolo imbell, wambo naparo. ³⁷ Ana ni naimben, kiwa mopen we djine ba, iwa ta yene kiwa moyo dje piya. Yene nomane gle dje pandaka ana nomane napandaka, ana ino dje napiya ge, yene kiwa moya, wambo naparo. ³⁸ Embe mal paro pille, war ambo boll bolo inda ge, une wopake yenda. Ba alla une ambo boll bolo nainda ge, une wopake kaima yenda.

³⁹ Ana woge boll molo pambell. Ba woge goi dal, ana ge kiwa moya. Une er iwa gun ta puno dje pi dal, une er punda mal. Ba iwa gun ta pi dal, une Iwa Kerman boll pillgi djinda iwa moya. ⁴⁰ Embe moya ba na nomana embe mal paro. Ana ge kiwa molo punda ge, une wopake moya. Alla na kandja embe djindo ge, na God Murble boll moro dje kando.

8

Una wal to gale ipo god kende moro al opa awinj mal Pol kandja djindo

¹ Ipon na kandja dje ye aundo ge, una wal mindjiye gale ipo god kende moro al opa ye awinj mal kandja dje ye aundo. Una pende kandja embe djine, nono porapora mormon ge, nomane paro we djine. Ge kandja kaima djine. Ba alla nono kandja embe djipin dal, nonekene kandjine amblo pla worbon dje pille djimbon. Ba ge man, nono una boll kanwopake ye, singare embe yembon ge, ga aglo gi dje molo, pillgi panda moye. ² Una ta kandja embe djinda, na wal merke pro we djinda ba alla, une wal merke napiya. ³ Ba alla una ta

God kanwopake yenda ge, God iwa ge pille kane yenda.

⁴ Embe mal paro pille kandja namba we djimbon? Una wal to gale ipo god kende moro al opa ye aune ge, nono wal mindjiye ge nambon mo nanambon? Nono kanmon, god kende mor ge, wal kaima namor. God taimane moro, god merke namor. ⁵ Una pende embe djinj, god merke morka, Iwa Kerman merke morka yenj we djinj. Kupill al morka, makimb al morka embe yenj we djinj. ⁶ Ba nono kanmon, god merke namor, God taimane moro. Une ge nono Nane moro, une wal porapora beke yei una moro, alla nono mormon ge, nonekene pille wannamormon, nono God pille wanmormon. Alla Iwa Kerman merke namor, taimane moro. Ge Iwa Kerman Jisas Krai. Krai agle al God wal porapora beke yei, alla Krai agle al nono gun mormon.

⁷ Ba na kandja ipon manda djindo ge, una pillgi djinj una pende kanpol natonj. Asa god kende moro dje pi mal, ga nomane embe pamoro. Una wal mindjiye ipo god kende mor al awo pagle, are ipo maket pagirka, pillgi djinj una po top to i nonj. Nonj ge, ga kumbene ke yendaka, nonmon ge kune nayendo dje kaninj. ⁸ Kwa nambon panda God ye ye kune yenj we dje kando dje pupon ba ge man. Nanambon panda, God ye ye kune yenj we dje kando dje pupon ba ge man. Kwa nambon mo nanambon ge God ye wopake yenj we nadjinda, une nomane ge al naparo.

⁹ Ye wal porapora nane kune yendo ba, ye kanpol to molo nane. Man panda, ye wal mindjiye

ge naneke, pillgi dongall nadjinj una kanneke nomane ke yendaka, kulngamb yagne. ¹⁰ God kende lotu numb yero al ni numog po mindjiye nambenge, wambo naparo dje kanben ba, ni agan ta pillgi dongall nadjindo una ta wo kanda. Mindjiye ge nanambon we dje kanda ba, ni nonden al ge une aike po noi dal, yene nomane ke yenda. ¹¹ Na wal merke pille kane yendo we dje pren ba, agan ta pillgi dongall nadjindo una, Kraisi iwa ge pille goi ba, ni wal merke pille kane yenden al ge, agan nomane ye ke yenden. ¹² Pillgi dongall nadjinj una wal mindjiye nambon kune nayendo we dje kaninj ba, ni nonden al ge, ga kane po embe naneke, nomane ke yenda ge, ni singare ke ye kambono aunden. Alla yenden al ge, ni singare ke ye Kraisi aunden. ¹³ Na mindjiye nanaka, agana pillgi dongall nadjindo una kane, yene nomane ke yenda ge, na mindjiye ge kaima nanano. Iwa ge kulngamb yage djinda dje pille na wal mindjiye nano molo po goyo.

9

Pol aposel kogo ye wane una top nawi mal, une wo pi

¹ Na kiwa moro ba ye na kaye paro dje pir mo? Na aposel moro ba ye na aposel namoro dje pir mo? Na Iwa Kerman Jisas kanill moro ba ye na nakanill moro dje pir mo? Na kandja djillka ye pillgi dji ba ye una djell ta wo djimaka no pillgi djipin dje ye pir mo? ² Una djell ta na aposel kaima namoro dje kanne ba ye kaninj, na aposel kaima

moro. Ye pillgi djinj al ge, una kaninj, na Iwa Kerman aposelye moro.

³ Una pende na aposel kaima namoro we djinj ba na kandja embe djindo, ye pillgi dji al ge, na aposel moro we djindo. ⁴ No aposel kogo yenmon al, ye no kwamokna gale auneke nambon ge kune nayendo dje ye pir mo? ⁵ No pillgi pai ana bolo i kogo aike wanmopon kune nayendo dje ye pir mo? Pita ne, aposel djell kambono ne, Iwa Kerman age kambono embe yenj ba no embe yembon kune nayendo dje ye pir mo? ⁶ No Barnabas boll kogo ye pagle, kwa top to i nopill ba, ga aposel kambono kwa kiwa nane ge kune yendo dje ye pir mo?

⁷ Ami una yenekne kwaine moknane dulo po i no napar. Una po mau to yaye ge, yenekne wallko nane. Una po kogsipsip kantau yene ge, yenekne sipsip amye nane. ⁸ Na kandja embe djindo ge, makimb una kandja djinj mal djindo dje ye pir mo? Ge man, Mosis kandja lo bolo pagi mal ge, kandja taimane paro. ⁹ Mosis kandja lo bolo pagi ge, embe djindo,

Kogkau wal wit tandwane iworno dje kogo embe yemolo, megiye pende i noi dal, ye man we nadjine we dji *(Lo 25.4)*

God kandja embe djindo ge, une kogkau pille djindo mo? ¹⁰ Mo une nono pille djindo dje ye pir mo? Ge wale, une nono pille djindo. Una ta kogo to, makimb wallkda una ne, are kwa wallkda una moya ge, soka kogo aike ye, kwa taimane namboll dje pille yenmell. ¹¹ Embe mal ge, asa no ye moi

al wo kupill al wal umbiye mal embe yapin. Ba ipon ye no makimb wal kwamokna ne, konkunom i nawinj ge, kune yendo mo? ¹² Una djell ye moi al wo kandja mambine dje awi, ye ga wal iwo awi mal embe, ye no kaima aune mal paro. Djipinka kune yeika ba no ta nadjipin. Djipinka, Krai kandjiyebe wopake ye pillgi nadjimaka, ge kune nayeika. Ye pillgi djine dje pille yepin, imb urup no boll wonda ba no napupin, ye aglo gi djine dje yepin. ¹³ Ye nakaninj mo? God lotu numb kerman kogo yenj una mor ge, ga kwamokna numog yero ge i nonj. Pi una alta al kogo yenj una mor ge, wal mindjiye gale opa ye awinj al ge, kambono pende i nonj. ¹⁴ Yenj mal embe ge, God kandja embe dji, una Jisas kandjiyebe wopake dje una aune ge, ga pille inj una mor ge wal auneke, kambono i nane we dji.

¹⁵ Me embe pai al ge, na ye mor al wal ino kune yendo, ba na kandja ge nadjindo. Na ipon pepa bolo ye aundo ge, ye na wal aune dje pille na nadjindo. Na kandja mambine kiwa dje una aundo ge, na wopille aundo. Alla una na kond tugo aune ge ke kaima piyo. ¹⁶ Na Jisas kandjiyebe wopake dje awo wando ge, nanam kandjina amblo pla worno kune nayendo. God yene dje wori woll pille, na kandja dje una auno mal. Man panda, na imb ino mal paro. ¹⁷ Nanam nomana paro mal pille Jisas kandjiyebe wopake dje auno ge, na top ta ino. Ba alla God na dje worda na po Jisas kandjiyebe wopake dje auno ge, une na kogo aundo mal yeno. ¹⁸ Yell dal, na top namba mal ino? Ge na top embe mal ino. Na Jisas kandjiyebe wopake kiwa dje una awo, ga na wal aune mal ge na nadjino, na kiwa

moyo mal, na top embe ge ino.

Pol una porapora moi al po yenekne nukogo yei

¹⁹ Una na kaye to naworinj, na kiwa moro ba, una merke pillgi djine dje pille, na una porapora mor al po yenekne nune kogone mal embe yendo.

²⁰ Juda una pillgi djine dje pille, na Juda una mor al po Juda una yenj mal embe yendo. Mosis kandja lo bolo pagi mal na menameto namoro ba alla, menameto mor una ge, ga pillgi djine dje pille, na kandja lo menameto mor una yenj mal embe yendo. ²¹ Na epil djell una pillgi djine dje pille, Mosis lo kambono boll nayero mal ge, na embe ye wando. Ba alla, Mosis lo bolo pagi mal na to nawordo, man. Na Krais kandja lo dje awi mal karkar yendo. ²² Una pillgi dongall nadjinj una, ge pillgi djine dje pille na kambono yenj mal embe yendo. Una porapora mor al, na ga yenj mal embe yeno dje yendo. Na kondwe porapora to una ge God i yem worda dje yendo. ²³ Na kogo porapora embe yendo ge, Jisas kandjiyebe wai djinda dje pille yendo. Na Jisas kandjiyebe wopake pillgi dje embe wando al, God wal wopake i aundo ge, na i wando.

Una resis ye prais inj mal embe yembon

²⁴ Ye kaninj, una resis yene ge, ga porapora prais naine, una taimanta inda. Iwa taimane inda mal ge, ye kogo embe ye top imbon dje yene. ²⁵ Una resis yene una, duwe yemolo resis yene. Una ta yembe ye prais inda ba wal inda ge gorowill golo er kal punda. Ba alla nono top imbon ge, gorowill nagoya, gun eri ye pamoya. ²⁶ Embe pille, na muk dje resis yendo ge, na du dje pundo, kond aulaul

napundo. Na una boll aglena tondo ge, aglena buko dje kiwa natondo, man. ²⁷ Nanam gaklena yero mal yenda dje pille, na duwe yembe yendo. Man panda, na una boll Jisas kandjiyebe wopake dje auno ba alla are na nanam top ta naino ge, kune nayenda.

10

Juda una gollne singare ke yei mal nono ye djimbon

¹ Agana ambana kambono, ye pille kune yene dje na kandja djindo. Iwa Mosis moi poka ge, nono gollne kambono molmaka, God kam kupa ta dje worika, wo no gollne kondwe pine mal ombine dje awi. Awika ga po molo nu retsi to pruk dje er konato orko pi (Kisim Bek 14). ² Reti pi ge ne, kam kupa kani al ge, ga nu pai mal embe yei. Alla nu pai al ge, ga Mosis epilye moi. ³ Ga porapora kwa noi ge God Murble awika noi. ⁴ Alla nu noi ge God Murble awi ku al woika ga noi. Kaima, nu woi al ku ge, ga boll aike wani. Alla, ku ge yene Kraisi moi. ⁵ Embe pai ba, merke singare ke yemaka, God ke pille toika, dumo wapa yei al ga golo ne to moi.

⁶ Nono gollne wal noip dje, imbon dje pille pla yei mal ge, wal su mal embe yewori paro. Nono embe nayembon. ⁷ Kambono god kende boll lotu ye awi mal, ye embe nayene! Baibel kandja embe bolo wori paro,

Kambono ami dje molo kwa no nu no kere, are aglo po god kende pille pla ye awo singare ke yei we dji *(Kisim Bek 32.6)*

⁸ Kambono djingdjang ke embe yei mal ge, nono nayembon. God toika, ga 23,000 goi. ⁹ Ga God nono tonda mo natonda ne dje singare yei mal embe nayembon. Are nomaga ke wo tomaka, pende goi. ¹⁰ Alla pende God boll tawa djimaka tau agelo tondo una ge wo ga togoi. Embe yei pille nono embe nayembon.

¹¹ Makimb pora djino dje yenda poke nono mormon pille, nono gollne kambono yei mal embe nono kanpol to mopon dje une Baibel al bolo wori paro. ¹² Embe yei pille, na aglo gi djino dje una ta embe pi dal, une kanpol tonda. Une yage djino dje pille kanpol tonda. ¹³ Satan ye kamalne tondo ge une ye taimane mor mal pille kamalne natondo. Una porapora kamalne tondo mal une ye boll kamalne tondo. Tonda ba God kandja dji mal kaima yenda. Ye kapak to yago djine dje pille man djinda. Une ye kond to aundaka ye aglo gi dje moye, kulngamb nayagne.

Nono Godne ne, god kende lotu ye naumbon

¹⁴ Unakna wopake kambono, God embe yenda pille, una god kende lotu ye awinj mal ge, kere seke pine. ¹⁵ Ye nomane paro. Na kandja djindo ge, ye omuk to piye kune yenda. ¹⁶ Nono kap wain no, God wopake we dje aunmon kap nonmon ge, Krai meyamiye nono i taimane nawordo mo? Nono bret tuklo nonmon ge, Krai gagle nono i taimane nawordo mo? ¹⁷ Nono bret nonmon ge, bret taimane ge nonmon. Nonmon al ge, nono gaklene taimane mal embe paro. ¹⁸ Juda una singare ye waninj ge ye kaninj. Ga alta al wal

togolo gale opa ye awinj ge, mindjiye pende i nonj al ge, ga i taimane wordo.

¹⁹ Ga god kende bekinj ge wal kaima yero we djino mo? Mo, opa gale iwo god kende awinj ge singare pai mal yenj we djino mo? ²⁰ Ge man! Na kandja embe djindo, orko una po alta al wal opa ye awinj ge, God pille opa ye nawinj, ga kum ke pille opa ye awinj we djindo. Alla kambono kum ke lotu ye awinj mal ge, ye po embe ye djine dje na nomana embe paro. ²¹ Ye Iwa Kerman ne, kum ke boll aike kap wain taimane nane ge kune nayenda. Ye Iwa Kerman ne, kum ke boll aike bo al kwa taimane nane ge kune nayenda. ²² God nono elle kumso aunda dje nayembon. Nono yembene paro ge, yemolo God yembe paro mal kamblo aunda mo?

God nale al wal mindjiye nambon wambo naparo

²³ Wal porapora yembon ge wambo naparo, yembon we djinj ba, wal pende nono ye wopake ye naunda. Wal porapora yembon ge wambo naparo, yembon we djinj ba, wal pende yewor-daka nono Krais boll aglo gi nadjimbon. ²⁴ Nono singare yembon ge, nonekene wopake mopon dje nayembon, man. Nono una djell ta wopake moye dje yembon.

²⁵ Wal mindjiye iwo maket ta pagiye ge, ye nane wambo naparo. Ye nomane to, mindjiye nambon wambo paro mo man da? dje ye napiye. ²⁶ Nono kanmon,

Dumo makimb yero ge ne, wal porapora pakna
paro ge, Iwa Kerman wal ne moro we dji
(Buk Song 24.1)

²⁷ Alla, Jisas boll pillgi nadinj una kwa aike nam-
bon we djineke, ye kambono numbine al bon dje
piye ge, ye pine kune yenda. Kwa gale aune mal
ye kiwa nane, ye nambon kune yendo mo man ne?
dje ye nomane to napiye. ²⁸ Ba alla, una ta ye moye
al kandja embe djinda, mindjiye nonmon ge, una
ipo god kende moi al opa ye awi mindjiye we dji
dal, ye nanane. Una nalene al ne, iwa ge nale al, ye
wambo pa djinda dje pille, nanane. ²⁹ Na kandja
embe djindo ge, ye nane wambo panda dje pille
na nadjindo, man. Na djindo ge, ye naneke, iwa
ge nale al ye wambo pa djinda dje pille, na kandja
ge djindo. Na wal nano ba iwa ge mapill paro we
djindo ge namba yei pille na kantau yenda? ³⁰ Na
God pille wopake we dje awo kere kwa nano. Una
kane, ni kwa nonden ge, wambo paro we djine ge
kune nayenda. ³¹ Embe yenda pille, ye kwamokna
nane mo, ye nu ta nane mo, ye singare ta yene
ge, ye God kandjiye kerman panda dje yene. ³² Ye
singare ta yene ge, ye Juda una ne, epil djell una
ne, pillgi djinj una porapora pille, ga kanke ye
djine dje pille singare embe yene. ³³ Ye singare
embe yene we dje na kandja embe djindo ge, na
embe ye una porapora kanwopake piye dje yendo.
Nanam wopake moyo dje nayendo, una porapora
wopake moye dje yendo. Embe yendo ge, God
kambono i yem worda dje na embe yendo.

11

¹ Krais singare yei mal na embe yendo pille, na singare yendo mal ye embe yene.

Ana yenekne ngambalne to bi djine mal

² Ege ege ye na we dje pir ge ne, asa na kandja dje ye awill mal, ye karkar yenj ge, na wopake pro. ³ Ba na kandja ta ye piye dje pille djindo. Iwa mor ge, yenekne ngambalne ge Krais moro. Alla ana ngambalne ge yenekne wogane mor. Alla Krais ngambale ge, God moro. ⁴ Una makai to lotu yene al, iwa ta yene ngambale to bi dje, kamang yenda ge une Krais ye ke ye aunda. Une ngambale to bi dje kandja propet dje awi dal, une para Krais ye ke ye aunda. ⁵ Alla, ana ta yene ngambale to bi nadjinda ba kamang yenda mo, kandja propet ta dji dal, une woge ye ke ye aunda. Une ngambale to bi nadjinda ge, ana ngambalne ene bale iworinj mal embe ngandjill panda moya. ⁶ Ana ge ngambale to bi nadjinda ge, yene ngambale ene kelip to woro kerda. Ba alla, ana ngambalne ene kelip to worne mo, bale i worne ge, ngandjill goye. Ga ngandjill golo djine dje ngambalne to bi djine. ⁷ Iwa mor ge, God moro mal ne, yene kandjiye kerman paro mal, ga su mal mor pille, una makai to lotu yene al, iwa ngambalne to bi nadjine. Ba ana mor ge, iwa kandjine kerman paro mal ge, su mal mor.

⁸ God ana gakle ta i, iwa nabeki, man. God iwa gakle ta i, ana beke yei. ⁹ God ana pille iwa nabeki, man. God iwa pille ana beki. ¹⁰ Embe yei pille, ana ngambalne to bi djine. Ga menameto morka, tau agelo molo kaninj pille ga ngambalne to bi djine.

¹¹ Ba alla Iwa Kerman boll mormon al, iwa yene namoya ana boll aike mopell. Alla ana yene namoya iwa boll aike mopell. Iwa ana amblo pille dje auneke, ana iwa amblo pille dje auneke, embe yembon. ¹² Yembon me ge embe paro, God iwa gakle ta i pagle ana beke yei mal embe, ipon ana yemolo iwa kur. Alla wal porapora paro ge, God wal me moro.

¹³ Ye yenekne djine, ye makai to lotu yenj al, ana ta molo yene ngambale to bi nadjinda ba kiwa molo kamang ye God aunda ge, kune yendo mo man? ¹⁴ Iwana mor mal nono kanmon ba ye nakaninj? Iwa ta ngambale ene momo moya ge, kune nayenda, una ke kanne. ¹⁵ Ba alla ana ta ngambale ene momo worda moya ge ekin wopake dal paro. Ekin wopake dal paro ge, God awi une ngambale kau wopake paro. ¹⁶ Pai ba una na boll kandja ge pille nonga djimbon dje yene ge, na kandja embe djindo, no singare ta naparo. Alla, pillgi pai una mambine mambine mor al ge ga para singare ta naparo.

Korin una bret ne wain noi ge, ale pai

¹⁷ Na ipon kandja manda djindo ge, na ye wopake we dje naundo. Ye makai tonj poke ge, ye singare wopake nayenj, ye singare ke yenj. ¹⁸ Una dji pill, ye makai tonj poke, ye nonga dje bill djelldjell tonj. Alla una kandja embe dji ge, kandja kembis ta kaima panda paro dje na pro. ¹⁹ Ba alla ye bill djelldjell to nonga dje yei dal, yem ge kandja pai mal djinj dje kane, yem ge man dje kanbon paro.

²⁰ Embe pille, ye makai to molo, kwamokna aike nambon dje yenj ge, ye Iwa Kerman bretye

nambon we djinj ba kune nayendo. ²¹ Ye yenekne kwaine moknane nambon dje yenj. Pende tau naye, yenekne kwaine ola dje nonjka, pende koll gorka, pende nu merke no dall yenjka embe yenj. ²² Ge namba yei? Ye yenekne kwa ne, nu nane numb nayero mo? Ye pillgi djinj una bakalo aumbon dje yenj mo? Ye una wal kannanonj ge, bakalo aumbon dje yenj mo? Na kandja namba we djino? Na ye wopake yenj we djino mo? Ge man! Ye ke yenj.

Jisas bret wain i kogoye una awi

(Matyu 26.26-29 ne, Mak 14.22-25 ne, Luk 22.14-20)

²³ Na ipon manda kandja dje ye aundo ge, Iwa Kerman na kandja dje awi mal, ye dje aundo. Kundayem una aglene al aumbon dje yei poke ge, Iwa Kerman Jisas bret ta i, ²⁴ God wopake we dje awo, tuklo awo embe dji, ge na gaklena, na ye pille aundo. Ye embe nane ge, ye na we dje pille nane we dji. ²⁵ Yei mal embe, ga kwa no kermaka, Jisas kap wain ta i embe dji, kap wain me ge embe, God kandja gun ta dje gopa toi mal ge, na meyamna tulu djindaka, kaima panda we dji. Ye embe nane ge, ye na we dje pille nane we dji. ²⁶ Jisas kandja embe dji ge, une nono ombine dje awi. Ye bret ne, wain nonj al ge, Iwa Kerman goi mal ye ombine dje pene woro awinj, ye embe ye no pa pineke are une yem wonda.

Bret ne wain nambon ge, nono nomane wopake panda nambon, kiwa nanambon

²⁷ Embe yei pille, ye nomane kune napandaka ye Iwa Kerman bret ne wain noi dal, ye Iwa Kerman gakle ne, meyamiye ye ke ye aune. ²⁸ Ye embe yene mal pai pille, asamoll ye nomane to kune ye pagle bret ne wain nane. ²⁹ Ye Iwa Kerman gakle kane kune naye, bret ne wain kiwa noi dal, ye wambo pandaka, God ye tonda dje pille yenj. ³⁰ Ye embe yenj pille, ye mor al una merke yembene naparo, ye ke tondo, alla una pende gor. ³¹ Ba alla asamoll nonekene nomane al omuk to pagle are bret ne wain nambon ge, nono wambo napanda. ³² Ba alla God nono wambo paro ge kane imb aundo poke, une nono amblo du dje aundo, makimb una tonda poke une nono natano dje pille yendo.

³³ God embe yenda pille, agana ambana kambono, ye bret ne wain nambon dje pille makai to moye ge, ye tau yene, una wo kerneke ye nane. ³⁴ Ye koll kerman tondaka, una wone dje kui yembon dje nayene ge, ye numb al molo kwa nane. Man panda, ye makai to molo kwa naneke, wambo panda.

Pi ye kandja ta panda ge, na ye mor al wonaka, kandja ge djimbon.

12

God Murble nono wal wopake aundo mal

¹ Agana ambana kambono, God Murble nono wal wopake aundo mal, ye pille kune yene dje pille na ipon kandja dje ye aundo. ² Ye kaninj, asa ye orko to moi poke, wal ta wo ye ipo god kende lotu yenj al worika, ye lotu ye awi ba god kende

moi ge olup nayeri, gun namoi. ³ Ye embe yei pille, God wal dje wordo mal, na ye kanpol tane dje pille djindo. God Murble una boll moi dal, una ge mangal to Jisas aune kondwe nayenda. Alla, God Murble una boll namoi dal, ga Jisas Iwa Kerman moro we djine kondwe nayenda.

⁴ God Murble wal kayekaye aundo ba God Murble kayekaye namor, God Murble taimane moro. ⁵ Alla, una kogo kayekaye ye Iwa Kerman aune ba, Iwa Kerman kayekaye ta namor, Iwa Kerman taimane moro. ⁶ Una God taimane pille kogo kayekaye yene kune yenda, ba God taimane aundo mal pille kogo yene. ⁷ Nono pillgi djipin una taimantaiman dje mormon ge, God Murble nono wopake mopon dje pille wal wopake aundo.

⁸ God Murble una pende wal wopake aunda, una ge nomane wopake pandaka, kandja dje una aune. Alla una pende God Murble wal wopake aundaka, una ge nomane kerman pandaka kandja dje una aune. ⁹ Alla una pende moye al wal wopake aundaka, una ge pillgi dongall djine. Una pende moye al wal wopake aundaka, una ge po ke panda una moye al ye wopake ye auneke, kiwa moye. ¹⁰ Una pende moye al wal wopake aundaka ga po kogo dongall yene. Una pende moye al wal wopake aundaka, una ge po propet kandja djinj mal, God kandjiye dje una aune. Una pende moye al wal wopake aundaka, una ge wal pille kune yene, una God Murble boll kandja djinj mo, yenekne nomane boll kandja djinj ge, una ge kane kune yene. Una pende moye al wal wopake aundaka, una tokples djell ta djinj mal embe dje aune. Alla una kandja embe djine

ge, God Murble wal wopake aundaka, una pende pille kune ye, kandja kep ye una aune. ¹¹ Wal wopake aundo ge, God Murble taimane ge aundo. Yene nomane taimane paro mal pille una taiman-taiman dje mor al wal wopake aundo.

Iwa Kerman gakle kerker paro ge nono mormon

¹² Una gaklene al kakene aglene merke paro ba, gaklene taimane paro. Paro mal, Kraiss gakle embe paro. ¹³ God Murble nono porapora i nu pagle awika, nono Iwa Kerman gakle taimane mal embe mormon. Juda una morka, pende epil djell una morka, una pende ge una boll kaye pa nukogo yenjka, una pende nukogo nayenjka, embe djell-djell mopin ba nono ipin ge God Murble taimane ge ipin.

¹⁴ Nono kanmon, una gaklene paro ge taimane paro, kakene aglene ge merke paro ba una gaklene ge taimane paro. ¹⁵ Kakene ge kandja embe djinda, aglene paro mal ge na embe namoro pille, na gaklene al pakna namoyo we djinda. Une kandja embe djinda ba ge kune nayenda. Une gaklene al paknato moro. ¹⁶ Kamalne ge kandja embe djinda, nalene paro mal ge na embe namoro pille, na gaklene al pakna namoyo we djinda. Une kandja embe djinda ba ge kune nayenda. Une gaklene al pakna moro. ¹⁷ Gaklene porapora nalene kulo pi dal, kandja namba mal piye? Gaklene porapora kamalne kulo pi dal, mirang namba mal piye? ¹⁸ Man, kune nayenda. Kakene aglene porapora gaklene al paro ge, God dji mal paro. ¹⁹ Kakene taimane yene moya, mo aglene taimane yene moya ge, ge gaklene kaima man.

²⁰ Gaklene taimane paro we djinmon ba, kakene aglene merke paro.

²¹ Nalene soka kandja embe djimbell, ye aglene soka kogone ta naparo, er pise! djimbell ba kune nayenda. Alla, ngambalne kandja embe djinda, ye kakene soka kogone ta naparo, er pise! djinda ba kune nayenda. ²² Man, kakene aglene merke ge, pende yembene naparo, kogo nayenj dje kanmon ba, yenekne kogone kerman paro. ²³ Pende kanwopake nakanmon ba kantau wopake yenmon. Pende kane ngandjill gormon ba, nono konkunom woro to bi dongall djinmon. ²⁴ Pende embe nayenmon. Ba God una gaklene beke yei ge une taimane beki. Alla, una kakene aglene kanwopake nayenj al ge, une pille pla yendo. ²⁵ God embe yendo pille, kakene aglene djelldjell namor. Ta yemolo ta kantau yendaka ta yemolo ta kantau yenda. Embe yemolo yenekne kantau wopake ye kune yenj. ²⁶ Kakene aglene taimanta imb kakda ge, ga porapora imb kakne. Taimanta kandjiye kerman inda ge, ga porapora une boll wopiye.

²⁷ Ye porapora mor ge, ye Kraiss gagle mor. Alla ye taimantaiman dje mor ge, une kake agle mal embe molo kogo yenj. ²⁸ Kraiss gagle al mormon ge, God dje wori, nono yene kogoye yenmon. Namba 1 une dje wori una ge, aposel mor. Namba 2 ge dje wori una propet mor. Namba 3 ge dje wori una beke awinj una mor. Alla pende ge dje wori una kogo dongall yenj una mor, pende dje wori ge una ke to parka una wo i gun worinj una mor, pende dje wori ge una pak to una awinj una mor, pende dje wori ge una boll kantau yenj una mor, pende dje wori ge una tokples djell ta djinj una

mor. ²⁹ Ye porapora mor ge, aposel namor. Ye porapora propet namor. Ye porapora beke awinj una namor. Ye porapora kogo dongall yenj una namor, ³⁰ una ke to parka ye po porapora i gun woro awinj una namor. Porapora una tokples djell ta nadjinj, mo ta djine ge ye porapora kandja kep yene kune nayendo. ³¹ Man, God Murble wal wekle pundo wal aundo ge, ye embe imbon dje pille pla yene. Ba alla ipon wal wopake uro kaima paro mal ge na ye djina piye.

13

Nono una kanwopake yembon mambine

¹ Na una kandjine kayekaye djino, mo na tau agelo kandja djinj mal embe djino ba alla, na una boll kanwopake nayeno ge, na iko bine mal to guno kiwa djino, mo na belle mal embe kallngane kiwa yenaka una kamalne boya. ² Na kandja propet djinj mal embe djino. Wal seke paro ge na pille kune yeno. Na wal porapora pille kune yeno. Na pillgi kerman pandaka, na kamkimb djinaka kaima po er punda. Na wal embe ye kune yeno ba alla na una boll kanwopake nayell dal, na una kiwa dal moyo. ³ Nanam wal porapora yero ge ipo una kannanonj una moye al auno. Nanam gaklena ipo opa aunaka una gale sege yene. Na wal embe yeno ba alla na una boll kanwopake nayell dal, wal yeno ge kokas kulo yeno.

⁴ Iwa ta una boll kanwopake yenda ge, une embe mal moya. Une kumbe ke ola dje nainda, une kiye dje moya. Une una boll wopake ye aundaka, una wal merke moya ba une kanke

nayenda. Une penang nayenda, yene kandjiye amblo pla naworda. ⁵ Une kandja napille geke bolo nayenda, na we dje pille kane nayenda. Una wo ye ke ye aune ba, une ola dje elle kumbso nawo, napille moya. ⁶ Singare ke paro mal une wopake napiya, ba alla singare du dje paro ge, une wopake piya. ⁷ Wal imb panda ba une seke napunda. Une pillgi dje molo, God na kaima aunda dje kanmoya. Wal ke porapora une boll wonda ba une aglo gi dje moya.

⁸ Nono una boll kanwopake ye aunmon singare embe ge, pora nadjinda, pamoya. Ba una kandja propet djinj mal, ge pora djinda. Alla una kandjine kayekaye djinj ge, pora djinda. Pi una nomane al wal kerman kerman piye ge, pora djinda, namoya. ⁹ Namoya we djindo ge, me embe mal paro. Nono nomane al wal kerman pirmon ge, tuge yem ge pirmon, boll boll napirmon. Kandja propet dje aunmon ge tuge yem ge djinmon, tuge yem ge napirmon. ¹⁰ Ba alla ege pora djinda poke ge, nono wal tuge yem pirmon ge, aike pora djinda. ¹¹ Ge embe mal paro. Na womba moll kune ge, na womba djinj mal embe djill. Womba pille yei mal na embe yell. Ba alla are na iwa kerman mal moll kune ge, na womba molo yell mal ge alla kerill. ¹² Ipon ge, nono God kane kune nayanmon. Glas ke yenda al, nonekene gumane djillakene al kanmon ba emill dal yendo. Embe mal kane kune nayanmon, ba are ege ta yenda kune ge, nono God gume djillake kane kune yembon. God nono kane kune yendo mal embe, nono une kane kune yembon. ¹³ Alla ipon, wal sokara

paro, pora nadjinda. Ta nono pillgi djinmon mal ge, ta God kaima yenda dje pille tau mormon mal ge, pi ta nono una boll kanwopake ye aunmon mal ge. Wal sokara paro ge, ta ge er wekle kaima pundo. Ge nono una boll kanwopake ye aumbon.

14

God Murble wal wopake aundaka, una propet djinj mal embe dje, tokples djell ta dje embe yene

¹ Ye una boll kanwopake yene ge, yembe yene. God Murble wal wopake aundo ge ye imbon dje yembe ye ine. Une wal aundaka ye wal taimanta er wekle pundo wal, pille imbon dje yene. Ge una propet kandja djinj mal ye God kandjiye dje orko woro una aune, ye embe imbon dje yene. ² Una tokples djell ta mal djinj ge God boll kandja djinj, una boll kandja nadjinj. Una kandja embe djinj ge, God Murble boll aike molo kandja seke paro ge djinj una pille ine naparo. ³ Ba alla una propet kandja djinj mal ge, God kandjiye dje orko woro una awinj. Ga kandja wopake mal djineke, una wopake piyeke kumbene arngan yendaka, Iwa Kerman kandjiye al aglo gi dje moye. ⁴ Una propet kandja djinj mal djindo una ge, une pillgi pai una porapora aglo gi djine dje yendo. Ba una ta tokples djell ta mal djindo ge, yene taimane molo Iwa Kerman kandjiye al aglo gi djino dje yendo.

⁵ Ye porapora tokples djell ta djine ge na wopake piyo, ba ye una propet kandja dje orko worinj mal embe yene ge, na wopake kaima piyo. Ye mor al una ta molo, tokples djell ta djindaka, age ta kandja kep ye aundaka, una porapora pille kune

yene. Kandja kep ye aunda una ta namoya ge, tokples djell ta djine ge kune nayendo. Una kandja kep ye aunda una ta namoi dal, una propet kandja dje orko worinj mal, embe djine ge, kogo wekle mal embe yene. Tokples djell ta djine ge, kogo are mal embe yene. ⁶ Agana ambana kambono, ye Jisas boll aglo gi djine ba, na wo tokples djell ta djinaka, ye pillpol nato moye ge, ye aglo gi djine naparo. Ba alla na ye moye al wo kandja seke dje pene woro, God nomane paro mal dje orko woro, una propet kandja djinj mal embe dje, kandja ta ye beke auno ge, ye Jisas boll aglo gi djine kune yendo.

⁷ Gita ne pupnume tambon ge, soka ge gun namormell ba, gita paro mal namblo, pupnume paro mal nato, kiwa to pla kal yembon ge, una megiye napiye. ⁸ Alla ami una ta biugel to kune nayenda ge, ami una wal amblokun yemolo po kunda nayene. ⁹ Yenj mal embe ye una moye al kandja megiye boll nadji dal, una namba mal pille ine? Ge man, ye kandja djine ge kopo mage i er punda. ¹⁰ Dumo makimb porapora yero al una yenekne kandjine paro mal dje mor, alla kandja djinj mal yenekne pille kune yenj. ¹¹ Ba alla ga kandja djineke na pille naino ge, ga una gulke mal embe moyeke na una gulke mal embe moyaka yembon. ¹² Embe yei pille, ye God Murble wal wopake aunda imbon dje yene ge, ye Kraiss unakiye aglo gi djine dje pille yene.

¹³ Me ge pai pille, una ta tokples djell ta djinda ge, yene kamang ye God aunda. Une kandja dje pene woro aundaka una piye. ¹⁴ Pir mo? Na

tokples djell ta djino dje pill dal, na nanam kumbena al kamang yeno, na nomana ge kiwa yenda. ¹⁵ Embe panda ge na namba yeno? Na soka aike yeno. Na kamang yeno ge, na kumbena al dje, nomana al dje embe yeno. Na gollang djino ge, na kumbena al dje, nomana al dje embe yeno. ¹⁶ Man panda, ni kumben al God wopake we dje aumben ba, agan ge napiya. Ni kamang ye kere amen we djimben ba agan napille moya, une ni boll aike amen djinda naparo. ¹⁷ Ni God wopake we dje aumben ge ni wopake yenden, ba ni agan yake pla napundo.

¹⁸ Ye una tokples djell ta dje yenj mal na embe nayendo, na merke yendo. Yendo ge na wopake we dje God aundo. ¹⁹ Jisas unakiye makai taneke na pakna po tokples djell ta 10,000 dje aunaka, una pille nai dal, ge kune nayenda. Ba alla, na po kandja megiye 5 pela dje beke aunaka, una pille kune yene ge na wo piyo.

²⁰ Agana ambana kambono, una tokples djell ta djine ge ye womba nomane paro mal embe napanda, ye iwana dongall molo yake pla pine. Una singare ke kayekaye yene ba, womba singare ke paro nakaninj mal ye embe moye. ²¹ God lo dje awi al, kandja embe mal paro,

Iwa Kerman kandja embe dji, nanam unakna moye al kandja dje auno. Na una djell ta dje wornaka, ga po yenekne kandjine djine ba, nanam unakna pillpol nato molo, na pille mop aune we dje Iwa Kerman embe dji
(Aisaia 28.11)

²² Embe dji pille, una propet djinj mal embe djine ge, God pillgi pai una piye dje yene. Una orko una piye dje nayene, man. Ba alla, una tokples djell ta djine ge, God yene yembe pai mal ombine dje aune kanbon. Pillgi pai una piye dje nayene. Una orko una piye dje pille yene.

²³ Embe yene ba, ye Jisas pillgi djinj una makai to molo, una tokples djell ta djine ge, una orko una er numog wo kani dal, ga kandja embe djine, kambono kandja dall kandja dje mor we dje piye.

²⁴ Ba alla ye porapora una propet kandja djinj mal embe dje auneke, una orko una ta numog wonda mo, una ta ye yenj mal napille molo er numog woi dal, ye kandja djineke une yene singare ke yendo mal pille kune yendaka, une kumbe boya. ²⁵ Yene nomane ke merke paro ge er pene wondaka, une kake gopiye boglo, taimangaus pa, God pille pla ye awo, kandja embe djinda, God ye mor al kaima moro! we djinda.

Lotu yembon ge aulaul nayembon, paro mal yembon

²⁶ Agana ambana kambono, ye lotu yene poke, namba mal yene? Una ta wo gollang dje auneke, ta kandja ta beke auneke, ta kandja seke ta pai ge dje pene worneke, ta una tokples djell ta djineke, ta kandja kep ye aune. Embe mal yeneke una aglo gi dje moye. ²⁷ Ye lotu yene poke, ye una tokples djell ta djine panda, una soka djimbell, mo sokara djine, merke nadjine. Alla djine una porapora kandja kuntaimane nadjine. Ta asamoll djinda. Une dje kerdaka, ta are djindaka embe yene. Una tokples djell ta djine ge, una ta kandja kep ye

aunda. ²⁸Una kandja kep yenda una ta namoyaka, ga kiwa moye, kandja nadjine, yenekne nomane al dje, God moya al dje embe yene.

²⁹Ye lotu yene poke, una propet djinj mal embe dje aune ge, una soka djimbell, mo una sokara djine. Kandja djine mal, una pille molo, God dje awi djinj mo man ne dje omuk tane. ³⁰Una ta kandja dje aundaka, age ta ami dje moya. Ami dje moyaka God kandja ta dje une awi dal, une kandja ge dje pene worda, age kandja dje moi una alla nadjinda. ³¹Ye kandja propet djine poke iwa ta djinda, dje kerdaka ta djinda. Embe djineke ye una porapora pille i pagle, aglo gi dje moye. ³²Una propet kandja djinj mal embe djine una moye ge, yenekne djillakene kantau wopake yene, kandja djine ege wondaka djine, kiwa nadjine. ³³⁻³⁴Kiwa nadjine ge God para aulaul nayenda, une kune paro mal yendaka, nono arngan yenda mopon dje yendo.

Ye God lotu ye aune poke, ana kambono kandja nadjine, kiwa moye. Mosis kandja dji mal pille, ga menameto moye. Mambine djell ta nayero God unakiye dumo yemyem molo lotu ye God awinj ge, ana kambono kandja nadjinj. ³⁵Ana kambono kandja ta pupon dje yene ge, numb al po yenekne wogane moye al kandja dje piye. Una lotu djinj al ana kandja dje pene worne ge, kune nayendo.

³⁶Mo, ye Korin una taimane mor ge God kandjiye dje orko wori mo? Mo, God kandja dje ye Korin una taimane mor ge awi ye pi mo? Ge man! ³⁷Na propet moro we dje pille wanden mo? Na God Murble boll kune moro dje pille moren mo? Ta pin dal, embe kanben. Na ye embe yene we

dje pepa bolo worill pai mal ge, God yene kandja dji mal paro we dje kanben. ³⁸ Ba alla ni man dje pupen ge, una ni propet kaima namoren dje piye.

³⁹ Embe yendo pille, na agana ambana ye mor ge, ye una propet kandja djinj mal embe yembon dje pille pla yene. Alla, una tokples djell ta djimbon dje yene ge, ye man we nadjine. ⁴⁰ Pi ye lotu ye aune poke ge, ye singare du dje paro mal pille lotu ye aune.

15

Krais golo aglo erwo gun pi

¹ Agana ambana kambono, asa na ye moi al wo God kandjiyebe wopake dje awill ye pi mal, na ye nomane to magno dje yell. Ye kandja ge wopake pille i pagle, aglo gi dje mor. ² God yene kandjiyebe wopake paro ge, na kandja ge dje ye awill al ye amblo gi dji dal, God ye i yem woro natonda, mo ye pillgi kiwa dji dal, God embe nayenda.

³ Asa na kandja kerman ill mal, na ye moi al dje awill pora dji. Ge kandja embe mal pai. Baibel kandja dji mal pille, Krais nono djingne djangne kere auno dje pille goi. ⁴ Goika una ipo gull toi. Baibel dji mal pille ege sokara erwo pika, God i pla worika, erwo gun pi. ⁵ Po moika Pita kanika, are aposel 12 pela kani. ⁶ Are wo moika, agane ambane kambono merke ge, kuntaimane kune kani. Ge una 500 plato mal embe moi. Alla ipon kani una pende goi ba, merke molo par. ⁷ Are wo moika, Jems kanika, are aposel porapora kani.

⁸ Asamoll kanmaka alla are kaima nanam kanill. Na moll ge, na mana egena al nakui mal

moll. ⁹ Una aposel moi al na are kaima moll. Ni aposel moren we dje una embe kaninj ba, na po God wombaye ye ke ye awill al, na kune namoro. ¹⁰ Na kune namoro ba God na wopake pille awi al na kune moro. Alla une na wopake pille awi ge, po kiwa napundo, man. Na kogo yembe yemolo, aposel kambono porapora i are worill. Ba na man, God na wopake pille awi al, na kogo embe yendo. ¹¹ Embe yei pille, ga wo ye moi al kandja wopake dje awi, mo na wo ye dje awill ge wal kiwa. Wal kerman ge embe. God kandjiye wopake we dje ye aupin mal ye pillgi dji ge, wal kerman paro.

Una gor ge alla aglo erwo gun napine we dji-maka, Pol man dji

¹² No ye mor al kandja embe djinmon, Krai goi. Alla God i gun woro awi we djinmon. Ba ye una pende mor ge kandja embe djinj, una gor ge alla aglo erwo gun napinj we djinj. Ge namba yei pille djinj? ¹³ Una gor ge kaima aglo erwo gun napine we dji mal kaima paika, Krai para aglo erwo gun napika. ¹⁴ Krai golo aglo erwo gun napika, no kandja wopake dje ye aupin ge kandja kiwa djipinka. Alla ye pillgine ge wal kiwa yeika. ¹⁵ No God Krai i gun wori we dje kandja embe dje wanmopin ba una erwo gun napine we dji mal kandja kaima paika, no kandja kende mal embe djipinka. Alla God para Krai i gun nawori mal paika. ¹⁶ God una i gun naworda we djinj ge kandja kaima paika, God Krai i gun nawori mal embe yeika. ¹⁷ God Krai i gun nawori we djinj ge kandja kaima paika, ye pillgi djinj ge wal kiwa mal embe yeika. Alla ye yenekne djingne

djangne al molo pamolmaka. ¹⁸ Alla una asa Krai kandjiye al pillgi dje molo po goi una, ga aike er take dje pumaka. ¹⁹ Nono manda makimb al molo Krai kandjiye pillgi djipin ba alla, are wor gun nambon ge, nono wandill mal mopon. Nono wandill una porapora are wori pora dji, nono tarowamo kaima yembon.

²⁰ Ba una golo er gun napine we dje kandja embe djinj ge kende paro. God Krai i gun wori pora dji. Wal mau al bo to wekle are yendo mal ge, une asamoll aglo erwo gun pi, alla are una goye ge aglo erwo gun pineke yene. ²¹⁻²² Iwa Adam taimane molo singare ta yei al ge, makimb una molo gor. Yendo mal embe, ipon Krai taimane singare ta yei al ge, God nono amblo i pla wordaka, nono aglo erwo gun bon. Adam epilye mor ge, porapora molo gor. Gor mal embe ge, Krai epilye porapora mor ge, God i gun worda moye. ²³ I gun worda ba, nono egene yenda kune nono i gun worda. Krai ge asamoll aglo erwo gun pi. Alla are, une yem wonda poke ge, nono Krai wombaye mormon ge aglo erwo gun bon.

²⁴ Er wo gun bonaka, are ege pora djinda al wonda. Kune ge Krai yemolo gapman porapora ne, kum dongall ne, wal dongall porapora Krai kamblo kal woro kerda. Woro kere, are yene unakiye kantau yendo ge, une ga i yene Ne moya al awo kerda. ²⁵ Ge Krai King molo pa pundaka, ege ta yenda kune, kundayem una kamblo kal worda. ²⁶ Kundayem una porapora kamblo kal woro kere, alla are kaima une goi me ge kamblo kal worda. ²⁷ Baibel kandja embe djindo,

God namba awika, une wal porapora kantau
yendo we djindo *(Buk Song 8.6)*

(Krais wal porapora kantau yendo we dje Baibel kandja embe djindo ge, Krais yemolo God kantau yendo dje pille nadjindo. God yene moi ge une namba awika, Krais wal porapora kantau yendo.) ²⁸ Alla are Krais wal porapora kamblo kal woro kerda kune ge, yene God wariye moro mal i menameto wordaka, Ne pla moya. Asa God yene wariye namba awika, Krais wal porapora kantau yei ba alla, Krais wo yene moro mal i menameto worda poke ge, kupill makimb yero al, God er plato po molo kerda.

²⁹ Una golo aglo erwo gun napine we djinj ge kandja kaima paika, una gun mor nu pambonaka una goi una ge wopake moye dje pille nu par ge ale paika. Alla una golo par alla aglo erwo gun napine ge, una gor ge wopake moye dje pille nu par kambono ge, ga nu par ge ale yendo. ³⁰ Alla no dumo yemyem wane po kandja ge dje una aupinka, una no togopon dje eri yei. Ba una golo aglo erwo gun napine we djinj ge kandja kaima paika, no kogo embe yepin al ge kogo kokas kulo yepinka. ³¹ Agana ambana kambono, na kandja kaima djindo, ege ege una na togopon dje yenj. Na kandja embe djindo ge, Iwa Kerman Jisas Krais ye boll kogo wopake yendo mal, na wopake kando pille na kandja embe djindo. ³² Una golo aglo erwo gun napine we djinj ge kandja kaima paika, na dumo Epesus molo una ke boll kunda yell ge kokas kulo yellka. Una golo par alla aglo erwo gun napine ge,

Nono kumaike gopon, ipon nono kwa no, nu no,
nomane dall yembon we dji (*Aisaia 22.13*)

³³ Una kandja embe djinj ge, ye yenekne kandja kende dje i djimbon dje yene. Nono una singare ke yenj una boll wanmopon ge, singare wopake yembon ge wo ke punda. ³⁴ Ye dall nomane napanda, ye singare ke alla nayene. Pir mo? Ye una pende God nakaninj. Na kandja embe djindo ge, ye ngandjill goye dje pille djindo.

Nono golo aglo erwo gun bon ge, nono gaklene asa pai mal napanda, wor kaye ta mal punda

³⁵ Una kandja embe djinj, una golo aglo erwo gun pine ba namba mal ye wo gun pine? Yenekne gaklene namba mal panda ne? djinj ba, ³⁶ kandja djinj ge dall kandja djinj. Ye wal megiye makimb al yar ge, asamoll megiye ge goro. Alla are bolo pla punda. ³⁷ Bolo pla po moya mal ye asamoll nayar, man. Ye asamoll megiye yar. ³⁸ Yarka, God gakle gun aundo, yene nomane paro mal une aundaka, bolo pla punda. Megiye kayekaye paro mal pille, bolo pla po wal iko djelldjell boya. ³⁹ Gaklene porapora wal taimane naparo. Una gaklene djell paraka, kog kena gaklene djell paraka, ka gaklene djell paraka, pis gaklene djell paraka yendo. ⁴⁰ Kupill wal gaklene djell paraka, makimb wal gaklene djell paraka yendo. ⁴¹ Olpa ge, yene dondo mal dondaka, takene paro ge yene dondo mal dondaka, kam kandjip yene dondo mal dondaka yendo. Kam kandjip ta do talang we yendo, ta do talang kembis yendo.

⁴² Paro mal embe, una golo aglo erwo gun pinj ge embe mal yenj. Nono gormon gull tonj gaklene ge, wo ke pundo. Ba alla nono gaklene golo aglo erwo gun bon gaklene ge, wo ke punda naparo.

⁴³ Nono gormon gull tonj gaklene ge kandjiye naparo ba alla, gaklene golo aglo erwo gun pine gaklene ge, kandjiye kerman panda. Nono gull tonmon gaklene ge yembe naparo ba alla, gaklene golo aglo erwo gun pine ge, yembe dongall panda.

⁴⁴ Gaklene gull tonmon ge, makimb gaklene. Ba alla, gaklene golo aglo erwo gun pine ge, kupill gaklene. Makimb gaklene paraka kupill gaklene paraka yendo.

⁴⁵ Baibel kandja embe bolo wori paro,

Asamoll moi iwa Adam ge, une gun moi una (*Stat 2.7*)

Alla, are moi iwa Krais ge, une awika una nomane gun pai. ⁴⁶ Nono kupill gaklene asamoll napai. Asamoll makimb gaklene pai, are kupill gaklene panda. ⁴⁷ Asamoll moi iwa ge, une makimb una moi, God makimb i pagle iwa ge beki. Ba alla are moi iwa ge, une kupill al una moi. ⁴⁸ Makimb una porapora mor ge, Adam makimb gakle paro mal embe paro. Ba alla kupill al bon ge, Krais gakle paro ge, nono gaklene embe mal panda.

⁴⁹ Ipon nono iwa Adam makimb una moi mal embe mormon ge, nono are iwa Krais kupill al una moro mal embe mopon.

⁵⁰ Agana ambana kambono, na kandja dje ye aundo ge embe djindo, God dumoye wopake kanta tau yendo al ge, makimb una er pakna po wal

wopake ine kondwe nayero. Makimb una gaklene wo ke pundo una mor ge, kupill al wal ine naparo. Kupill wal wo ke napunda pille, ga ine kune nayendo.

⁵¹ Pir mo? Kandja seke ta pai ge, na dje pene worna ye piye. Nono porapora nagopon, nono wo kaye ta mal po mopon. ⁵² Are kun taimanta, biugel tondaka, nalene kapilli tonmon mal, nono ola dje kaye ta mal mopon. Biugel tondaka, una asa goi ge God i pla wordaka, ga gaklene alla wo ke napunda, nono gaklene wo kaye ta mal punda mopon. ⁵³ Embe mal paro. Gaklene wo ke pundo mal ge, alla nayenda, wo ta mal punda pille, kupill gaklene i mopon. Makimb gaklene paro mal ge, alla napanda, wo ta mal punda pille, gun eri molo pamopon. ⁵⁴ Kune ge, nono gaklene wor ta mal punda pille, kupill gaklene i mopon, alla wo ta mal punda pille gun eri mopon poke ge, Baibel bolo wori pai ge kaima panda. Baibel kandja embe bolo wori pai,

Goi me ni moren ge, God to kal woro keru (*Aisaia 25.8*) ⁵⁵ Goi me ge, ni una to kal worin mal embe ge, ipon pora djindo. Goi me ge, ni una ei togon mal ge, ipon pora dji (*Hosea 13.14*)

⁵⁶ Goi me una ei bolo gor mal ge, djingdjang al bolo gor. Alla djingdjang yembe paro mal ge, kandja lo paro al ge, yembe paro. ⁵⁷ Yembe paro ba nono God pille wopake we dje aunmon. Ge une yeworika nono Iwa Kerman Jisas Kraiskago yei al ge, nono goi me ge kunda yembe yepin pora dji.

⁵⁸ Embe yei pille, agana ambana kambono ye wopake mor ge, ye Iwa Kerman kogoye yembe ye, aglo gi dje moye. Pir mo? Ye Iwa Kerman pille kogo dongall ye waninj kogo ge, kaima er take dje napunda. Embe yenda pille, Iwa Kerman kogo paro al ge, ye kogo yembe yene.

16

Korin una ku iwo Jerusalem God wombaye aumbon dje yei mal, Pol kandja embe dji

¹ Una ku iwo Jerusalem God wombaye moi al aumbon dje yenj mal, na ipon ye boll kandja embe djino dje yendo. Na propins Galesia po God wombaye moi al kandja dje awill yei mal, ye embe yene. ² Sande ege ege ye taimantaiman dje mor ge, ye waka kogo yenj mal ku kembis i djell worne yenda. Ye embe yei dal, na are wonaka, ku gun alla makai natane, ye ku yei i djell wori mal i pene woro makai tambon. ³ Na wonaka, ye una pende djineke, na ga kandjine pepa al bolo aunaka, ga ku pepa boll aike er Jerusalem pine. ⁴ Alla na aike er Jerusalem puno we dje na embe dje pill dal, ga kambono na boll aike bon.

Pol dumo Korin una kanno dje pille moi

⁵ Na asamoll propins Masedonia pakna yero al wane pagle, are na er ye mor al wono. ⁶ Na wo ye boll pende kanan moyo mo man, na napro. Ege bi kopo yenda kune na ye boll molo pano, mo na napro. Na wo ye boll moll dal, are ye na amblo pille dje auneke, na er tambiyete ta puno. ⁷ Na ege tuge ta ye boll moyo dje nayendo. God kapla we dji dal, na pende kanan ye boll moyo dje pro. ⁸⁻⁹ Na

kundayem una merke mor ba, God kond kerman ta yapro awi, na God kogoye yeno paro. Na dumo Epesus moyo. Are ege kerman Pentakos yendaka, na ye mor al wono.

¹⁰ Timoti ye mor al woi dal, ye wopake ye auneke, une kand nagoya, kiye dje molo kogo yenda. Na Iwa Kerman kogoye ye wanmoro mal une embe yendo, ye wopake ye aune. ¹¹ Ye una pende Timoti kane una kiwa moro dje pille mop naune, man. Une na moro al wonda poke, ye pak to awo, kandja wopake dje awo worneke, une na moro al arngan yenda wonda. Ge une age pende boll aike wone dje na tau moro. ¹² Alla nono agane iwa Apolos wanmoro ge, na une moi al kandja yembe ye dje embe djill, no agane er Korin una mor al pine kune ge, ni kambono boll aike po kane! djill. Ba, ipon une punda naye, man dji. Ege are ta yenda na po kanno we dji. ¹³ Ye kanpol to molo pillgi dje pamoye. Ye aglo gi dje molo kand nagoye! ¹⁴ Ye wal porapora yene mal ge, ye una kanwopake ye awo kogo yene. ¹⁵ Ye kani, propins Akaia pillgi dji una moi al iwa Stepanas epilye moi ge, asamoll pillgi dji. Dje molo, yenekne nomane pai mal pille, ga po pillgi dji una moi al amblo pille dje awi. Agana ambana kambono, ¹⁶ na kandja dje ye aundo, iwa Stepanas epilye mor ge, ye una mor mal embe menameto moye. Alla una ga boll wo kogo taimane yene ge, ye para menameto moye.

¹⁷ Ye wo na amblo pille dje aune kondwe naye ba ye na ye wopake ye aune mal embe, iwa Stepanas ne, Fortunatus ne, Akaikus wo kogo yei al na wopake pill. ¹⁸ Ga na nomana ye wopake ye

awo, ye nomane para aike ye wopake ye awi. Una mor mal embe ye pille pla ye aune.

¹⁹ Pillgi pai una propins Esia mor ge, wopake we dje ye awinj. Iwana soka Akwila ne, Prisila ne, pillgi pai una soka numbine al makai to mor una ge, Iwa Kerman kandjiye al ye wopake kaima we dje awinj. ²⁰ Agane ambane kambono porapora ba mor ge, wopake we dje ye awinj. Nono God wombaye molo yenmon mal ge, ye yenekne djembon to awo, gumane djillakene to nane.

²¹ Na Pol, na ye wopake we dje awo, pepa wulle al bolo aundo ge, na nanam aglena al boro.

²² Una ta Iwa Kerman wopake nakani dal, une ge golo seke punda! Iwa Kerman, ni er yem we!

²³ Iwa Kerman Jisas ye wopake pille aunda moye.

²⁴ Jisas Kraiss kandjiye al na ye porapora wopake kane aundo. Kaima.

Jisas Kandjiyebe Wopake
New Testament in the Kandawo language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kandawo long Nuigini
copyright © 2012-2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2012-2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kandawo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-12-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files dated 31 Aug 2023

80f977cd-3a08-50fd-b6ee-9b3597c767cd